ادامه از صفحه اول

راه‌حل مسئله کامیون‌داران

برای این امر باید ابتدا اتحادیه بزرگ رانندگان و کامیون‌داران شکل بگیرد. ثانیا امتیازی در دست رانندگان و کامیون‌داران باشد که به هریک از شرکت‌های بزرگ که خود انتخاب می‌کنند، بپیوندند؛ نه اینکه این شرکت‌ها هرکسی را که خواستند، استخدام کنند. به بیان دیگر «رانت استخدام» به این شرکت‌ها داده نشود؛ بنابراین وزارت راه‌وشهرسازی (سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای) مکلف شود تا با توجه به مقتضیات اجتماعی، اقتصادی، سازوکارها و ضوابط لازم برای تأسیس و فعالیت شرکت‌های حمل‌ونقل بزرگ‌مقیاس (توانمند) در همه نقاط کشور را تهیه و اجرائی کند. پروانه فعالیت این قبیل شرکت‌ها منوط به ارائه فهرست بیمه پرداختی رانندگان باشد؛ اما تازمانی‌که این شرکت‌های بزرگ‌مقیاس راه‌اندازی شود، باید مقررات مربوط به تخلفات شرکت‌های حمل‌ونقل اصلاح و جرائم تخلفات به میزان درخورتوجهی افزایش یابد. درحال‌حاضر هزینه این‌گونه تخلفات بسیار اندک است و خاصیت بازدارندگی از بروز تخلف را ندارد؛ بنابراین جریمه‌های موضوع تبصره (یک) ماده (۳۱) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی را می‌توان به میزان ۱۰ تا ۲۰ برابر افزایش داد. در همین راستا ماده (۲۱) آیین‌نامه اجرائی تبصره (۱) ماده (۳۱) و ماده (۳۲) قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی را نیز می‌توان به شرح زیر اصلاح کرد: درخصوص تخلفات زیر حداکثر مجازات اعمال خواهد شد: اخذ کمیسیون اضافی از راننده، سوءاستفاده از کارت هوشمند، عدم پرداخت کرایه حمل به راننده، درج هرگونه مبالغ غیرواقعی در بارنامه.

۲- شمار قابل‌توجهی از رانندگان و کامیون‌داران مدت مدیدی حق بیمه پرداخت کرده‌اند، مدارک لازم نیز برای این پرداخت‌ها موجود است، اما به‌دلیل تخلفات برخی شرکت‌های حمل‌ونقل این پرداخت‌ها در سنوات آنها درج نشده است. حکومت نمی‌تواند در برابر این اجحاف بزرگ بی‌تفاوت باشد و توپی را که در زمین متخلفان است، رها کند. این وظیفه باید از طریق همان شرکت‌ها یا از طریق سازمان تأمین اجتماعی انجام شود. «تەبرگ» پرداخت حق بیمه در دستگاه‌های اداری موجود است. تعجب است که چرا نظام اداری- قضائی برای برخورد با تخلف آشکار شرکت‌های حمل‌ونقل اراده لازم را ندارد؟

۳- سازمان برنامه و بودجه وظیفه قانونی خود را در پرداخت سهم دولت برای بیمه رانندگان از محل هدفمندسازی یارانه‌ها به میزان سیزده‌ونیم درصد ایفا کند.

۴- «پاس‌کاری» سازمان تأمین اجتماعی و سازمان بیمه سلامت، هزینه‌های مداوم و آزاردهنده آزمایش‌های معاینه سلامت رانندگان را به معضلی برای آنان تبدیل کرده است. این هزینه‌ها باید از طریق دفترچه بیمه تأمین اجتماعی یا بیمه سلامت امکان‌پذیر باشد و اخذ هرگونه وجهی از رانندگان بابت این معاینات ممنوع شود.

۵- نصب سامانه موقعیت‌یاب جغرافیایی سپهتن و عدم پرداخت سهم ۷۵ درصدی وزارت نفت نیز یکی از موارد مهم اعتراضی رانندگان است.

۶- به‌منظور حمایت از مالکان خودروهای سنگینِ فرسوده و نوسازی ناوگان حمل‌ونقل کشور، همه تأمین‌کنندگان ناوگان باری کشور اعم از خودروسازان و واردکنندگان این قبیل ناوگان باید موظف شوند در قبال ورود یا تولید هر دستگاه کامیون یا کشنده، دو دستگاه کامیون یا کشنده فرسوده فعال (براساس مقررات جاری سن فرسودگی) مطابق شرایط اعلامی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای اسقاط کنند. پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف شود هنگام شماره‌گذاری کامیون یا کشنده جدید نظارت‌های لازم را از طریق سامانه ستاد مدیریت حمل‌ونقل و سوخت به عمل آورد.

۷- تعیین نرخ حمل کالا، براساس تن بر کیلومتر بوده و شرکت‌های حمل‌ونقل ملزم به رعایت نرخ حمل کالا و بار بر این مبنا هستند.

۸- سامانه الکترونیکی حمل‌ونقل کالا و بار توسط سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای ایجاد و راه‌اندازی شود.

۹- حضور دائمی و نهادینه‌شده نمایندگان صنف در تصمیم‌سازی‌ها و تصمیم‌گیری‌ها بسیار مهم است، ازاین‌رو به‌منظور ایجاد هماهنگی‌های بین بخشی، کارگروهی با مسئولیت وزارت راه‌وشهرسازی (سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای) با عضویت نمایندگان صنوف مرتبط و نمایندگانی از وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نفت و سازمان برنامه‌وبودجه کشور تشکیل و نسبت به رصد دائمی و هماهنگی‌های بین بخشی و رسیدگی به مشکلات حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای اقدام کند. سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای موظف شود گزارش نظارت‌های خود از وضعیت حمل‌ونقل جاده‌ای کشور و رسیدگی به تخلفات را به‌صورت ماهانه به این کارگروه ارائه کند. در همین راستا وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف شود به بازنگری و ساماندهی تشکل‌های حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای کشور اقدام و پیشنهاد لازم را در قالب اصلاح آیین‌نامه قانون کار ارائه کند. بی‌تردید راه‌حل‌ها به این موارد محدود نمی‌شود، اما این مجموعه راهکارها از طریق مباحثات متعدد با رانندگان و کامیون‌داران و با کسب نظر از حقوق‌دانان به دست آمده است و می‌تواند پاسخ‌گوی بخش مهمی از مطالبات این قشر باشد. بااین‌همه پرسش از دولت و مجلس همچنان باقی است: چرا تصمیم نمی‌گیرید؟

بازار آشفته دلار عرضه برخی کالاها را کاهش داد

احتکار به اسم تعطیلات تابستانه

عکس: iribnews

لیلا مرگن: عرضه برخی کالاها مانند لوازم منزل، لوازم آرایشی و کالاهایی مانند رنگ چوب در بازار کاهش یافته و برخی کارخانه‌ها به اسم تعطیلات تابستانی درها را بسته‌اند و به امید گران‌ترشدن کالایشان از فروش امتناع می‌کنند. کاهش عرضه، قیمت‌ها را افزایش داده است و به پرسش مشتریانی که هر روز چشمانشان روی قیمت‌های جدید و رو به افزایش گشوده می‌شود، یک پاسخ کلیشه‌ای ارائه می‌شود. کمبود ماده اولیه مانع تولید شده است. اما به نظر می‌رسد، کمبود ماده اولیه تنها بهانه‌ای برای کمیاب‌شدن است. طحان‌پور، رئیس اتحادیه لوازم خانگی، باور دارد که افزایش قیمت دلار سبب شده است گروهی تولیدات خود را راهی بازار نکنند تا کمبود عرضه ایجاد شود و قیمت‌ها بالا برود. درواقع آشفتگی در بازار دلار، کالاهای تولیدشده را راهی انبارها می‌کند تا بعد از ایجاد ثبات و احتمالا ایستادن دلار در پله‌های بالاتر و به‌تبع آن ایجاد سود سرشارتری برای تولیدکننده، این محصولات احتکارشده به بازار سرازیر شوند. درواقع بازار این روزهای لوازم خانگی و اثاثیه منزل با نوعی احتکار در پوشش طرح تعطیلات تابستانه مواجه شده و هزینه‌های ناشی از این تعطیلات را مصرف‌کننده، به دلیل کاهش عرضه پرداخت می‌کند.

پچ‌پچ‌های درگوشی در بازار حاکی از آن است که چند برند لوازم خانگی تولید خود را متوقف کرده و احتمالا به تعطیلات تابستانه رفته‌اند؛ تعطیلاتی که به ظاهر تابستانی است، اما گویا هدف دیگری را پیگیری می‌کند. این برندها اگر هم به تعطیلات نرفته باشند، عرضه تولیداتشان به بازار قطره‌چکانی است. محمد طحان‌پور، رئیس اتحادیه لوازم خانگی، در گفت‌وگو با «شرق» عنوان می‌کند: برخی شرکت‌های تولیدکننده لوازم خانگی به اسم تعطیلات تابستانی تعطیل کرده‌اند. معاون تولید وزارت صنعت و معدن باید تولیدکنندگان را دور هم جمع و از آنها سؤال کند که سال گذشته چند روز تعطیلی داشته‌اند و امسال چه میزان به تعطیلی رفته‌اند. او ادامه می‌دهد: اینکه تولیدکنندگان به‌یک‌باره رها کنند و بروند، اقدام درستی نیست.

به گفته طحان‌پور، برخی برندهایی که تعطیل کرده‌اند، کالاهایشان در بازار موجود نیست. مردم ناگزیرند کالاها را گران‌تر بخرند و احتمال اینکه این روند ادامه یابد هم وجود دارد. او بر این باور است که واحدهای تولیدکننده لوازم خانگی به‌خاطر مشکل کمبود ماده اولیه تعطیل نکرده‌اند.

تصمیم غلط دولت برای توقف واردات لوازم خانگی

رئیس اتحادیه لوازم خانگی دلایل مختلفی را برای بروز آشفتگی‌های فعلی در بازار اثاثیه منزل مرور می‌کند. او تصمیم نابجای دولت برای جلوگیری از واردات لوازم خانگی را عاملی می‌داند که سبب شده است تولیدکنندگان داخلی، هر کالایی را با هر کیفیت و قیمتی به بازار عرضه کنند و مصرف‌کننده ناگزیر باشد چنین محصولی را بخرد.

به گفته طحان‌پور، تصمیم یک‌شبه دولت برای توقف واردات بدون سنجیدن وزن و میزان تولید داخلی، تصمیم درستی نبود و باید قبل از این تصمیم، هماهنگی‌های لازم انجام می‌شد.

او اضافه می‌کند: متأسفانه تولیدکنندگان ثابت کردند که مرد کارزار نیستند و در برهه‌ای که آمریکا از برجام بیرون آمد و ما انتظار داشتیم که بخش تولید که همواره از واردات گله داشت وارد عرصه شود و فعال‌تر از قبل عمل کند، با کاهش توزیع کالا توسط کارخانه‌های سازنده لوازم خانگی مواجه شدیم.

رئیس اتحادیه لوازم خانگی ادامه می‌دهد: تولیدکنندگان همواره می‌گفتند که اضافه‌تولید داریم، اما وقتی که جلوی واردات گرفته شد، بازار با مشکل مواجه شد.

به اعتقاد او، تولید لوازم خانگی در چهارماهه ابتدای سال ۹۷ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۵۰ درصد کاهش یافته است.

رئیس اتحادیه لوازم منزل با اشاره به نظرات تولیدکنندگان درباره گران‌شدن ارز و مواد اولیه برای تولید لوازم خانگی، به تغییر رفتار واحدهای تولیدی اشاره می‌کند. او می‌گوید: محصولات تولید داخل در گذشته با اقساط ۱۰ ماهه و ۱۰ درصد تخفیف عرضه می‌شد. جایزه آخر سال برای مصرف‌کننده در نظر گرفته می‌شد. درحال‌حاضر متأسفانه تولیدکننده تمام این مزیت‌ها را کنار گذاشته و حتی جایزه پایان سال مصرف‌کننده را هم حذف کرده است. تولیدکنندگان می‌گویند پول بدهید، یک ماه دیگر جنس می‌دهم. همه کاسه‌کوزه‌ها را هم سر واحدهای صنفی می‌شکنند، درحالی‌که این واحدهای تولیدی هستند که کالا به مراکز توزیع نداده‌اند.

طحان‌پور اضافه می‌کند: تولیدکنندگان داخلی، کالا را به‌ندرت و کم تحویل داده‌اند. می‌گویند مواد نداریم. ما می‌دانیم که مواد اولیه گران شده است و این را قبول داریم، اما نمی‌دانم چرا پنج کارخانه بزرگ تولیدکننده که می‌گفتند نیاز بازار را تأمین می‌کنیم، کار را زمین گذاشتند. مگر می‌شود این پنج کارخانه برای تولید دو ماه آینده ماده اولیه نداشته باشند؟

تعیین ضرب‌الاجل برای تولیدکنندگان لوازم خانگی

افزایش سرسام‌آور قیمت لوازم خانگی توجه همه را معطوف به اقدامات وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ساماندهی آشفتگی این روزها کرده است. تلاش‌های خبرنگار «شرق» برای دریافت پاسخ از مسئولان وزارت صنعت بی‌نتیجه می‌ماند، اما شنیده‌ها حاکی از آن است که هفته گذشته جلسه‌ای محرمانه بین وزارت صنعت و تولیدکنندگان برگزار شده؛ در این جلسه به کارخانه‌های تولیدکننده لوازم خانگی مهلتی ۱۵روزه داده می‌شود تا عرضه محصول در بازار را متعادل کنند. در غیر این صورت وزارت صنعت به بحث تنظیم بازار لوازم خانگی ورود خواهد کرد.

اولویت‌بندی برای فروش

کمبود عرضه فقط مختص آن‌دسته از وسایلی نیست که با عنوان لوازم خانگی شناخته می‌شوند. تولیدکنندگان مبلمان و لوازم چوبی با کمبود شدید رنگ و تینر مواجه شده‌اند. تولیدکنندگان می‌گویند رنگ لوازم چوبی کمیاب شده و کارخانه‌ها حاضر به فروش نیستند. خرید تینر هم که در گذشته در اندازه یک خاور انجام می‌شد، امروز مانند کالای قاچاق و در حد چند حلب فروخته می‌شود. کورش سنگ‌شیر، عضو اتحادیه مبلمان، در گفت‌وگو با «شرق» کاهش عرضه مبلمان را ناشی از نبود ماده اولیه می‌داند.

او اضافه می‌کند: دلیل دیگری هم برای کاهش عرضه وجود دارد. ابتدا باید قیمت دلار ثابت باشد تا تولیدکننده نگران نباشد که اگر کالایش را می‌فروشد، می‌تواند جنس جدید سر جایش بگذارد.

سنگ‌شیر می‌گوید: تولیدکننده می‌داند که اگر محصول تولیدی خود را نفروشد، شخص دیگری اقدام به فروش کالا خواهد کرد، بنابراین تلاش می‌کند محصولش را بفروشد، اما خلل‌های فعلی ایجادشده در بازار، از جای دیگری ایجاد شده است.

او ادامه می‌دهد: کمبود ماده اولیه، تولید را کاهش داده است. از سوی دیگر تولیدکننده نگران است که اگر کالای ساخته‌شده را به قیمت امروز بفروشد، فردا ماده اولیه برای تولید همان کالا را هم نتواند بخرد. این باعث می‌شود فروشش را کاهش دهد. یک عده هم اصلا جنس ندارند که تولید کنند. گروهی دیگر هم اگر جنس دارند، به مشتریان اولویت‌دار خود می‌فروشند که معمولا چند کارخانه بزرگ هستند.

به گفته این عضو اتحادیه مبلمان درحال‌حاضر بازار با کمبود ماده اولیه مبلمان شامل فوم، چوب و ماده اولیه رنگ مانند تیتان و رزینی که روی رنگ کار می‌شود، مواجه شده است. این کمبودها در نهایت تولید محصول را کم می‌کند.

رانت اطلاعات عامل ایجاد اخلال در بازار

سنگ‌شیر دخالت‌های دولت را عامل به‌هم‌ریختگی بازار معرفی می‌کند و بر این باور است که بدون دخالت دولت، شرایط بازار بهتر پیش می‌رود، اما به گروه دیگری که در بازار اخلال ایجاد می‌کنند هم نیم‌نگاهی دارد.

به اعتقاد او گاهی قبل از اینکه دولت کاری انجام دهد، افرادی که از تصمیم‌های این مجموعه مطلع هستند، براساس سوءاستفاده‌هایی که می‌خواهند بکنند، بازار را به هم می‌ریزند؛ یعنی آنها از رانت اطلاعاتی استفاده می‌کنند و بازار را به‌نفع خود به‌هم می‌ریزند.

با عقب‌نشینی دولت در سیاست ارزی رخ خواهد داد

رانت ۴۲هزارمیلیاردی دولت در جیب پتروشیمی‌ها

شرق: چیزی تا اعلام تصمیم نهایی دولت درباره بازار ثانویه نمانده است. بسته ارزی دولت که این تصمیم را روشن می‌کند، تیغ دولبه‌ای است که کارشناسان نسبت به آن هشدار می‌دهند. بر این مبنا اگر دولت از سیاست‌های ارزی خود مبنی بر الزام پتروشیمی‌ها و فولادی‌ها (که از یارانه ارزی دولت بهره می‌گیرند) برای ارائه ارز صادراتی خود در سامانه نیما کوتاه بیاید و به تعبیری عقب‌نشینی کند، با برکرسی نشستن خواسته پتروشیمی‌ها و ورود به بازار ثانویه، رانت ۴۲هزار میلیارد تومانی روانه جیب این بخش خصولتی خواهد شد؛ امری که برخی کارشناسان از آن به‌عنوان «کلاه پتروشیمی‌ها بر سر دولت» یاد می‌کنند.

سیدحمید حسینی، عضو اتحادیه صادرکنندگان فراورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی با اشاره به رانت عجیبی که از این ناحیه به پتروشیمی‌ها می‌رسد، به «شرق» می‌گوید: این روزها فشار زیادی از طرف کمیسیون اقتصادی مجلس و بعضی از کارشناسان برای ورود ارز پتروشیمی‌ها به بازار ثانویه وجود دارد و برای توجیه افکار عمومی پیشنهاد می‌کنند دولت قیمت خوراک پتروشیمی‌ها را بر مبنای دلار بازار ثانویه محاسبه کند و از این طریق این مابه‌التفاوت به جیب دولت (شرکت نفت و گاز) خواهد رفت؛ درحالی‌که منافع پتروشیمی از فروش ۱۲میلیارد دلار صادرات با نرخ بازار ثانویه (هر دلار چهار هزار تومان) ۴۸ هزار میلیارد تومان خواهد شد. با یک محاسبه ساده و با محاسبه قیمت ۹ سنت برای یک مترمکعب گاز به‌عنوان خوراک، قیمت فروش گاز از ۳۴۲ تومان به ۷۲۰ تومان (دلار هشت هزار تومانی) افزایش خواهد یافت. حسینی ادامه می‌دهد: با محاسبه مصرف روزانه ۴۰میلیون مترمکعب گاز اضافه پرداختی پتروشیمی‌ها بابت خوراک به شرکت گاز که کمتر از ۶ هزار میلیارد تومان خواهد شد، از ۴۸ هزار میلیارد تومان حاصل از فروش ارز صادراتی در بازار ثانویه، پتروشیمی‌های گازی حداقل ۴۲ هزار میلیارد تومان سود خواهند برد. او در بیان علت این سودآوری بالا می‌افزاید: علت این سودآوری ارزش افزوده خلق‌شده در صنعت پتروشیمی و ترکیب خوراک گاز متان با انواع گازها مانند اکسیژن و هیدروژن برای تولید محصول است. دولت با توجه به سرمایه‌گذاری کلانی که از بیت‌المال برای احداث واحدهای پتروشیمی و زیرساخت‌های آن انجام داده، نباید با سیاست جدید ارزی اجازه دهد این رانت ایجاد و بین بنگاه‌های خاص توزیع شود.

دولت به پتروشیمی‌ها التماس نکند

حسینی تصریح می‌کند: پتروشیمی‌ها از خدا می‌خواهند که نرخ خوراک با نرخ دلار آزاد محاسبه شود.

ادامه در صفحه ۶

برندگان و بازندگان سیاست جدید ارزی چه کسانی هستند

یارانه‌بگیران بدقلق

شرق: عمر سیاست ارزی اولیه دولت با محتوای ارز تک‌نرخی، دلار چهارهزارو ۲۰۰ تومان و ممنوعیت خریدوفروش ارز در بازار غیررسمی بعد از چهار ماه به پایان رسید و حالا با آمدن عبدالناصر همتی به بانک مرکزی بسته ارزی جدید دولت رونمایی شد؛ بسته‌ای که کانون مرکزی آن را می‌توان بازار ثانویه دانست که قرار است نرخ ارز بر مبنای توافق معامله‌گران در آن تعیین شود. ارز پتروشیمی‌ها و فولادی‌ها قرار است در این بازار عرضه شود و تخصیص ارز دولتی برای سفرهای خارجی هم برچیده و مسافران باید ارز خود را از بازار ثانویه تأمین کنند. طرفداران اقتصاد آزاد این روزها بیش از هر زمان دیگری بر ارز تک‌نرخی و سپردن قیمت‌گذاری آن به عرضه و تقاضا تأکید می‌کنند و فقط نزدیک‌کردن نرخ ارز دولتی به آزاد می‌تواند نقطه پایانی بر رانت‌بازی چند ماه اخیر باشد؛ اما در مقابل اقتصاددانان حامی رفاه اجتماعی بر این باورند که آزادسازی نرخ ارز معیشت توده مردم را به‌شدت به خطر می‌اندازد و تبعات سنگین اجتماعی برای بخش تولید و تقاضای مؤثر به دنبال دارد. کمیل طیبی در گفت‌وگو با «شرق» از ارز تک‌نرخی دفاع می‌کند و معتقد است دولت برای پوشش حمایتی تأمین کالاهای اساسی و دارو باید از محل درآمدهای بازار ثانویه این اقلام را تأمین ریالی کند؛ اما حسین راغفر می‌گوید: بازار ثانویه فقط زمانی می‌تواند کارا و به نفع منافع عمومی باشد که حاصل تلاش و کوشش بخش تولید واقعی باشد؛ اما اکنون منابع ارزی پتروشیمی‌ها و فولادی‌ها که با منابع عمومی کسب درآمد کرده‌اند، به سمت بازار ثانویه قرار است سرازیر شود و صاحبان این صنایع نرخ ارز بازار را خود تعیین کنند؛ درحالی‌که منابع و درآمد آنها ملی است؛ بنابراین ارز حاصل از صادرات آنها باید به بانک مرکزی تحویل داده شود.

تأمین ریالی کالاهای اساسی و دارو

به گزارش «شرق» در یک هفته گذشته دولت و بانک مرکزی از طراحی بسته جدید ارزی خبر دادند و در پی همین اخبار بازار سکه، ارز و طلا تحت تأثیر قرار گرفتند؛ تاجایی‌که دیروز دلار وارد کانال ۹ هزار تومان شد و سکه با سه‌میلیون‌و ۵۰۰ هزار تومان معامله شد. آن‌طور که فارس به نقل از یک منبع آگاه گزارش داده، برای نخستین‌بار تصمیم بر سر بسته جدید ارزی در سطح سران نظام گرفته می‌شود. برآوردهایی درباره قیمت ارز پتروشیمی‌ها و فولادی‌ها در شروع عرضه در بازار ثانویه در قالب سامانه نیما و به صورت توافقی مطرح و همچنین با حذف ارز چهارهزارو ۴۰۰ تومانی، برای گروه کالاهای اساسی، دارو و نهاده‌های دامی نیز نرخ ارز بالاتری تعیین شده است. همچنین خبری به نقل از رئیس مجلس از سوی یکی از نماینده‌های مجلس در محافل خبری مطرح شد، مبنی بر اینکه دولت تصمیم گرفته در بسته جدید ارزی به رانت ارز مسافرتی پایان دهد. آیا بسته سیاست ارزی دولت می‌تواند فشار تورمی بر معیشت مردم را کاهش دهد و جلوی رانت ارزی را بگیرد؟ آیا تأمین کالاهای اساسی و دارو تحت پوشش حمایت دولت ادامه می‌یابد؟ کمیل طیبی در گفت‌وگو با «شرق» دراین‌باره توضیح داد: تصور ما این است که بسته ارزی جدید دولت در واقع بسته اصلاح بازار یا تعدیل اقتصادی است؛ اما آنچه اهمیت دارد، این است که تحت لوای این سیاست‌ها بتوان به سمت تک‌نرخی‌شدن ارز حرکت کرد؛ اما بخشی از نرخی که اکنون در بازار آزاد ارز تعیین می‌شود، حاصل فعالیت دلالان و حبابی است. او در پاسخ به سؤالی مبنی بر اینکه در صورت تعیین ارز تک‌نرخی نزدیک به قیمت بازار آزاد، تکلیف تأمین کالاهای اساسی و دارو و گرانی‌های بعد از آن چیست، توضیح داد: تحت رژیم ارز تک‌نرخی این هم چاره دارد. دولت می‌تواند از محل درآمدهای ارز تک‌نرخی و مابه‌التفاوت ارز چهارهزارو ۲۰۰تومانی فعلی و ارز به نرخ بازار آزاد، واردات کالاهای اساسی و دارو را تأمین ریالی کند. بنابراین در وهله اول ارز باید به معنای واقعی تک‌نرخی شود و بعد از آن وظیفه بانک مرکزی حمایت از این نرخ است؛ دراین‌صورت به‌نوعی ریال هم تقویت می‌شود و می‌توان به بازگشت اعتماد به ریال امیدوار بود.

تخصیص ۳۰ میلیارد دلار دولتی برای اساسی‌ها

اما در مقابل حسین راغفر به سیاست تک‌نرخی و سپردن قیمت‌گذاری به بازار آزاد انتقاد وارد می‌کند و این تصمیم را در تضاد با منافع عمومی می‌داند. او صحبت خود را با طرح چند سؤال شروع کرد: آزادسازی نرخ ارز از سمت چه کسی مطرح می‌شود؟ برندگان و بازندگان این سیاست چه کسانی هستند؟ بازار ثانویه منافع چه کسانی را تأمین می‌کند؟ او توضیح داد: آن‌طور که از شواهد امر پیداست، مهم‌ترین برندگان این ماجرا کسانی هستند که ده‌ها‌هاست از بیشترین یارانه‌های انرژی برخوردار بوده‌اند. پتروشیمی‌ها و فولادی‌ها و سیمانی‌ها کسانی هستند که تاکنون انرژی ارزان دریافت کرده‌اند و اکنون حاضر نیستند ارز حاصل از صادرات خود را به قیمت دولتی تحویل بدهند. از منابع عمومی استفاده کرده‌اند و حالا از عرضه ارز خود طفره می‌روند. این نوعی سوءاستفاده است و متأسفانه سیاست‌گذاران پولی ما هم از اینها حمایت کرده‌اند تا آنها ارز خود را به بازار ثانویه بیاورند. راغفر ادامه داد: بزرگ‌ترین بازنده این اقتصاد تولیدکنندگان بخش صنعت هستند و اکنون در معرض ورشکستگی هستند. در این اقتصاد رانتی و انحصاری تنها برندگان همین صاحبان پتروشیمی‌ها و فولادی‌ها هستند که منابع خود را از منابع عمومی که متعلق به همه مردم است، به دست آورده‌اند.

راغفر در توضیح راهکار پیشنهادی خود برای کاهش تبعات اجتماعی-اقتصادی ناشی از افزایش نرخ ارز بیان کرد: اگر میزان مورد نیاز ما برای تأمین کالاهای اساسی و دارو درحال‌حاضر حدود ۲۰ میلیارد دلار باشد و حدود ۱۰ میلیارد دلار هم برای تولید واقعی نیاز داریم، سرجمع ۳۰ میلیارد دلار منابع مورد نیاز اساسی ارز ماست؛ بنابراین اولا دولت باید منابع ارزی خود را حساب‌شده تخصیص بدهد و با یک منطق کارشناسی‌شده منابع اضافی ارز را به جای بردن در بازار به توسعه بنیان‌های تولیدی و اشتغال کشور مصروف کند. مصارف دیگر جامعه را با بازار ثانویه آن هم ارز حاصل از تلاش بخش خصوصی و نه فروش منابع ملی تأمین کنیم. او اضافه کرد: تک‌نرخی‌شدن ارز در شرایط کنونی اصلا امکان‌پذیر نیست؛ مگر با نرخ‌های ۱۲ تا ۱۵ هزار تومان. بازنده اصلی در تأسیس بازار ثانویه بدون مطالعه کارشناسی عموم مردم و طبقات پایین جامعه هستند. تخصیص ارز باید از دولت گرفته و به مجلس واگذار شود؛ تجربه‌ای که در دوران جنگ هم ما داشتیم. اقدام دیگر پیشنهادی هم تخصیص ارز برای مصارف اساسی است.

خبر

پرواز بر فراز تحریم‌ها

● روز گذشته پنج فروند ATR ۷۲-۶۰۰ نوساز ایران‌ایر که از شهر تولوز فرانسه به سمت تهران در حال پرواز بود، در فرودگاه مهرآباد بر زمین نشست. به گزارش مهر، این هواپیماها در ادامه خرید ۲۰ فروند هواپیمای ای‌تی‌آر (ATR) است که در فضای پسابرجام قرارداد خرید آنها میان ایران‌ایر و شرکت هواپیماسازی ایتالیایی-فرانسوی ای‌تی‌آر به امضا رسیده است. تاکنون هشت فروند از این هواپیماها وارد کشور شده است که با این پنج فروند در مجموع ۱۳ هواپیمای توربوپراپ برای فرودگاه‌های کوچک و کمتر برخوردار و مسیرهای کوتاه‌تر استفاده می‌شوند. بر اساس این گزارش، قرار بود پیش از این ایران از بوئینگ، ایرباس و ای‌تی‌آر در مجموع ۲۰۰ فروند هواپیما خریداری کند که با خروج آمریکا از برجام و اعمال تحریم‌های جدید علیه دولت ایران، بوئینگ اعلام کرد به‌هیچ‌وجه دیگر به ایران هواپیما نخواهیم داد. همچنین شرکت ای‌تی‌آر نیز اعلام کرده بود در تلاشیم بتوانیم تا پیش از ۱۱ مرداد تعدادی از ای‌تی‌آرهای ساخته‌شده را به ایران تحویل دهیم که این پنج فروند در راستای توافق ای‌تی‌آر با اوفک (اداره کنترل دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری آمریکا) وارد کشور شده است. همچنین به گفته اصغر فخریه‌کاشان، مشاور وزیر راه‌وشهرسازی در امور بین‌الملل، این پنج فروند نیز به صورت نقدی از محل صندوق توسعه ملی خریداری شده‌اند، درحالی‌که قرار بود هواپیماها از محل فاینانس به صورت تأمین ۸۵ درصد از سوی فاینانسر و ۱۵ درصد پیش‌پرداخت ایران صورت بگیرد که به دلیل عدم تأمین فاینانس، این اتفاق رخ نداد و کلیه هواپیماهای برجامی ایران اعم از سه فروند ایرباس و ۱۳ فروند ای‌تی‌آر به صورت نقدی خریداری شدند.

گفتنی است تعدادی از مدیران هواپیمایی جمهوری اسلامی ایران (هما) که برای تحویل این هواپیماها به شهر تولوز فرانسه سفر کرده بودند، همراه با این پنج فروند به تهران بازگشتند. تحویل هواپیماهای ای‌تی‌آر در شرایطی صورت گرفت که شرکت هواپیماسازی ای‌تی‌آر درباره احتمال متضررشدن خود برای تحویل‌ندادن تعداد هواپیماهای مقرر به ایران‌ایر تا زمان بازگشت دور جدیدی از تحریم‌های اقتصادی علیه این کشور، ابراز نگرانی کرد. این در حالی است که از آبان سال جاری قرار است رسما دور جدیدی از تحریم‌های اقتصادی علیه صنعت هوایی کشور اعمال و اجرائی شود. شرکت ای‌تی‌آر که یک شرکت هواپیماسازی فرانسوی-ایتالیایی مستقر در تولوز فرانسه است، بعد از توافق هسته‌ای برجام ایران قرار شد ۲۰ فروند هواپیمای سایز کوچک و متوسط را تحویل شرکت هواپیمایی ایران‌ایر دهد. روز گذشته خبری مبنی‌بر تحویل پنج فروند هواپیمای ای‌تی‌آر جدید (ATR 72-600) منتشر شد که در کارخانه اصلی تولوز فرانسه ساخته شده‌اند و قرار است به‌زودی وارد آسمان ایران شوند. بعد از توافق هسته‌ای برجام در سال ۲۰۱۵ میلادی و برداشته‌شدن تحریم‌های اقتصادی، شرکت هواپیمایی ایران‌ایر قرارداد خرید و تهیه ۲۰۰ فروند هواپیما را با غول‌های هواپیماسازی جهان همچون بوئینگ آمریکا، ایرباس اروپا و شرکت فرانسوی-ایتالیایی ای‌تی‌آر به امضا رساند تا بتواند به نوسازی و بازسازی ناوگان حمل‌ونقل هوایی خود و همچنین رقابت با شرکت‌های هواپیمایی همسایگان خود بپردازد. اما به نظر می‌رسد که شرکت ای‌تی‌آر از سایر رقبای خود درباره ارسال، تحویل و فروش هواپیماهای سفارش ایران‌ایر ابراز نگرانی بیشتری می‌کند؛ چراکه به‌تازگی در این‌باره عنوان کرده است درصورتی‌که نتواند تعداد هواپیماهای مقرر خود را به ایران تحویل دهد، متحمل ضرر و زیان قابل توجهی خواهد شد. بنابراین به نظر می‌رسد که شرکت فرانسوی-ایتالیایی ای‌تی‌آر دنبال راهی برای تحویل هر چه زودتر تعداد هواپیماهای مقرر خود باشد تا قبل از اعمال نهایی و بازگشت تحریم‌های اقتصادی، همه ۲۰ فروند هواپیمای ای‌تی‌آر وارد ناوگان هوایی ایران شده باشد.

کشف احتکار و محموله کاغذ قاچاق در شهرری

● مرکز حراست وزارت صنعت، معدن و تجارت موفق به کشف ۱۱۶ تن مقوای پشت طوسی در باقرآباد شهرری شد. به گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، مرکز حراست وزارت صنعت، معدن و تجارت موفق به کشف ۱۱۶ تن مقوای پشت طوسی در ۱۹ مدل وارداتی به جای کاغذ پرینتر شد. این اقدام درراستای همکاری با ستاد مبارزه با احتکار کالای وارداتی صورت گرفت و طبق بررسی‌های این مرکز محموله کشف‌شده در اظهارنامه گمرکی محموله کاغذ پرینتر عنوان شده است. با هماهنگی دایره مبارزه با قاچاق کالا و ارز آگاهی فاتب محموله فوق در محل انبار و دپو توقیف شد.